

IV

(Aktai, priimti iki 2009 m. gruodžio 1 d. remiantis EB sutartimi, ES sutartimi ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi)

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS SPRENDIMAS

Nr. 341/09/COL

2009 m. liepos 23 d.

dėl paskelbtos schemos, pagal kurią tam tikriems kooperatyvams suteikiamos mokesčio lengvatos (Norvegija)

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJA ⁽¹⁾,

ATSIŽVELGDAMA į Europos ekonominės erdvės susitarimą ⁽²⁾, ypač į jo 61–63 straipsnius ir 26 protokolą,

ATSIŽVELGDAMA į ELPA valstybių susitarimą dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo steigimo ⁽³⁾, ypač į jo 24 straipsnį,

ATSIŽVELGDAMA į Institucijos ir Teismo susitarimo 3 протокола I dalies 1 straipsnio 2 dalį ir II dalies 4 straipsnio 4 dalį, 6 straipsnį ir 7 straipsnio 5 dalį ⁽⁴⁾,

ATSIŽVELGDAMA į Institucijos gaires dėl EEE susitarimo 61 ir 62 straipsnių taikymo ir aiškinimo ⁽⁵⁾, ypač į skyrių dėl įmonių apmokestinimo,

ATSIŽVELGDAMA į 2004 m. liepos 14 d. Sprendimą Nr. 195/04/COL dėl 3 протокола II dalies 27 straipsnyje nurodytų įgyvendinimo nuostatų ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Toliau – Institucija.

⁽²⁾ Toliau – EEE susitarimas.

⁽³⁾ Toliau – Institucijos ir Teismo susitarimas.

⁽⁴⁾ Toliau – 3 протоколas.

⁽⁵⁾ EEE susitarimo 61 ir 62 straipsnių ir Institucijos ir Teismo susitarimo 3 протокола 1 straipsnio taikymo ir aiškinimo gairės, ELPA priežiūros institucijos priimtose ir išleistose 1994 m. sausio 19 d., paskelbtose OL L 231, 1994 9 3, p. 1 ir EEE priede Nr. 32, 1994 9 3. Toliau – Valstybės pagalbos gairės.

⁽⁶⁾ 2004 m. liepos 14 d. Sprendimas Nr. 195/04/COL, paskelbtas OL L 139, 2006 5 25, p. 37, ir EEE priede Nr. 26, 2006 5 25, p. 1, su pakeitimais. Naujausia Valstybės pagalbos gairių versija skelbiama Institucijos interneto svetainėje: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

ATSIŽVELGDAMA į 2007 m. gruodžio 19 d. Sprendimą Nr. 719/07/COL dėl paskelbtos schemos, pagal kurią tam tikriems kooperatyvams suteikiamos mokesčio lengvatos, pradėti procedūrą, numatytą Institucijos ir Teismo susitarimo 3 протокола I dalies 1 straipsnio 2 dalyje,

PAKVIETUSI suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas ⁽⁷⁾ ir atsižvelgusi į jų pastabas,

kadangi:

I. FAKTAI

1. PROCEDŪRA

2007 m. birželio 28 d. Norvegijos valstybės valdymo ir reformų ministerijos raštu, kurį Institucija gavo ir užregistravo 2007 m. birželio 29 d. (nuorodos Nr. 427327), ir 2007 m. birželio 22 d. Finansų ministerijos raštu, kurį Institucija gavo ir užregistravo 2007 m. liepos 4 d. (nuorodos Nr. 428135), Norvegijos valdžios institucijos pagal Institucijos ir Teismo susitarimo 3 протокола I dalies 1 straipsnio 3 dalį pranešė apie siūlomus kooperatinių įmonių apmokestinimo taisyklių, nustatytų Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnyje, pakeitimus.

Apsikeitus įvairiais raštais ⁽⁸⁾, 2007 m. gruodžio 19 d. raštu Institucija Norvegijos valdžios institucijoms pranešė nusprendusi dėl paskelbtos schemos, pagal kurią tam tikriems kooperatyvams suteikiamos mokesčio lengvatos, pradėti 3 протокола I dalies 1 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą. 2008 m. vasario 20 d. raštu (nuorodos Nr. 465882) Norvegijos valdžios institucijos pateikė savo pastabas dėl Sprendimo Nr. 719/07/COL pradėti oficialią tyrimo procedūrą.

⁽⁷⁾ Paskelbta OL C 96, 2008 4 17, p. 27 ir EEE priede Nr. 20, 2008 4 17, p. 44.

⁽⁸⁾ Daugiau informacijos apie Institucijos ir Norvegijos valdžios institucijų tarpusavio susirašinėjimą pateikta Institucijos sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą, Sprendimas Nr. 719/07/COL, paskelbtas OL C 96, 2008 4 17, p. 27, ir EEE priede Nr. 20, 2008 4 17, p. 44.

Sprendimas Nr. 719/07COL buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir jo EEE priede ⁽⁹⁾. Institucija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas dėl šio sprendimo.

Institucija gavo kelių suinteresuotųjų šalių pastabas ⁽¹⁰⁾. 2008 m. gegužės 23 d. raštu (nuorodos Nr. 478026) Institucija perdavė šias pastabas Norvegijos valdžios institucijoms, suteikdama joms galimybę atsakyti, tačiau šios nusprendė daugiau pastabų neteikti.

2. SIŪLomos PRIEMONĖS APIBŪDINIMAS

2.1. APLINKYBĖS

1992 m. Norvegijos valdžios institucijos patvirtino schemą, pagal kurią tam tikriems kooperatyvams suteikiamos specialios mokesčio lengvatos. Pagal šią schemą tam tikriems kooperatyvams, vykdančioms veiklą žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose, taip pat vartotojų kooperatyvams suteikta teisė taikyti mokesčių lengvatas nuo įnašų į nuosavą kapitalą. Kitų rūšių kooperatyvams schema netaikyta. Lengvata negalėjo būti didesnė kaip 15 % gryųjų metinių pajamų ir buvo taikoma tik pajamų daliai, gaunamai prekiaujant su kooperatyvo nariais. Taikant didžiausią leidžiamą lengvatą, įprastas pelno mokestis nuo 28 % sumažėtų iki 23,8 %. Schemos tikslas – suteikti kooperatyvams mokestinį pranašumą remiantis tuo, kad kooperatyvų galimybės gauti nuosavo kapitalo yra prastesnės nei kitų įmonių ⁽¹¹⁾.

Schemą baigta taikyti 2005 finansiniais metais. Tačiau, sudarydamos 2007 m. valstybės biudžetą, Norvegijos valdžios institucijos pasiūlė atnaujinti schemos taikymą, šiek tiek pakeitus jos pobūdį ⁽¹²⁾. Todėl apie schemą pranešta Institucijai.

2.2. SCHEmos TIKSLAS

Pranešime nurodoma, kad kooperatyvai turi būti remiami atsižvelgiant į viešąjį interesą remti įmones, kurių veikla grindžiama demokratiškumo, savitarpio pagalbos, atsakingumo, lygiateisiškumo, teisingumo ir solidarumo principais ir kurios yra alternatyva ribotos atsakomybės įmonėms. Taigi, siekiant įgyvendinti viešą, nematerialų interesą remti kooperatines bendroves kaip alternatyvą ribotos atsakomybės įmonėms, būtina pagerinti nepalankią kooperatyvų veiklos padėtį kitų įmonių atžvilgiu. Remiantis pranešimu, siūlomos schemos tikslas – pašalinti kai kurias kliūtis, susijusias su kapitalo formavimu.

⁽⁹⁾ OL nuoroda pateikta 8 išnašoje.

⁽¹⁰⁾ Žr. I-5 skirsnį.

⁽¹¹⁾ 2006 m. rugsėjo 29 d. Norvegijos Vyriausybės pasiūlymo 12.2 skirsnis (Ot. prp. nr. 1 (2006–2007) Skatte- og avgiftsopplegget 2007 - lovendringer).

⁽¹²⁾ Ot. prp. nr. 1 (2006–2007) Skatte- og avgiftsopplegget 2007 - lovendringer.

2.3. SIŪLoma PRIEMONĖ

Priemonė, apie kurią pranešta, išdėstyta naujame Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnyje, kuriame nustatyta, kad kooperatyvams gali būti suteikta teisė į mokesčio lengvatą. Tekstas yra toks:

„[...] lengvata gali būti suteikiama kolektyvinio nuosavo kapitalo įnašams ir gali sudaryti ne daugiau kaip 15 % pajamų. Lengvata suteikiama tik nuo pajamų, gaunamų prekiaujant su nariais. Prekyba su nariais ir lygiavertė prekyba turi būti rodamos apskaitos dokumentuose ir turi būti pagrįstos įrodymais.“ ⁽¹³⁾

Norvegijos valdžios institucijų teigimu, žodžių junginys „kolektyvinis nuosavas kapitalas“ yra ne kooperatyvų balanso punktas, o tik finansinis terminas. Tai reiškia, kad kolektyvinį nuosavą kapitalą gali sudaryti neįmokėtas kapitalas, papildomų dividendų fondai, t. y. narių papildomi dividendai, kooperatyve laikomi bendrame „būsimų mokėjimų rezerve“ ⁽¹⁴⁾, ir individualūs papildomų dividendų fondai, pervedami į kooperatyvo narių kapitalo sąskaitas ⁽¹⁵⁾.

Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnio 3 punkte „lygiavertė prekyba“ apibrėžiama kaip žvejų prekybinės organizacijos pirkimas iš kitos žvejų prekybinės organizacijos narių laikantis tam tikrų sąlygų, žemės ūkio kooperatyvo pirkimas iš atitinkamo kooperatyvo siekiant sureguliuoti rinką ir valdžios institucijos nurodytas atlikti pirkimas ⁽¹⁶⁾.

Pagal siūlomą nuostatą mokesčio lengvata paprastai taikoma tik pajamoms, gaunamoms prekiaujant su nariais. Taigi pajamoms, gaunamoms prekiaujant su kitais, lengvata netaikoma. Kaip teigiama Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnio projekte, remiantis kooperatyvo apskaitos dokumentais turi būti įmanoma išskirti prekybą su nariais ir lygiavertę prekybą. Taigi tvarkant apskaitą prekybą su nariais būtina atskirti nuo prekybos su trečiosiomis šalimis. Kooperatyvas privalo gebėti įrodymais pagrįsti prekybą su nariais ir lygiavertę prekybą.

⁽¹³⁾ Neoficialus Institucijos vertimas. Originalus tekstas norvegų kalba yra toks: „[...] I tillegg kan det gis fradrag for avsetning til felleseid andelskapital med inntil 15 prosent av inntekten. Fradrag gis bare i inntekt av omsetning med medlemmene. Omsetning med medlemmene og likestilt omsetning må fremgå av regnskapet og kunne legitimeres.“

⁽¹⁴⁾ Kooperatyvų įstatymo 28 skirsnis.

⁽¹⁵⁾ Kooperatyvų įstatymo 29 skirsnis.

⁽¹⁶⁾ Norvegijos valdžios institucijos nurodė, kad ši nuostata taikoma tik kooperatyvams, kurių veiklai netaikomas EEE susitarimas; plg. su 2009 m. liepos 6 d. Norvegijos valdžios institucijų raštu (nuorodos Nr. 523765), p. 3. Todėl Institucija „lygiavertės prekybos“ sąvokos nenagrinės.

Pranešime pateiktu Norvegijos valdžios institucijų vertinimu, dėl schemas taikymo 2007 finansinių metų mokesinės pajamos sumažės 35–40 mln. NOK (apie 4–5 mln. EUR).

2.4. PARAMOS GAVĖJAI

Schema bus taikoma kooperatyvams, nurodytiems siūlomo Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnio 2 ir 4–6 punktuose. Iš šių nuostatų matyti, kad schema, apie kurią pranešta, daugiausia taikoma tam tikriems vartotojų kooperatyvams ir kooperatyvams, vykdančioms veiklą žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuose.

Dėl vartotojų kooperatyvų reikia pasakyti, kad iš siūlomo Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnio 2 punkto a papunkčio matyti, jog schema, apie kurią pranešta, galės pasinaudoti tik tie vartotojų kooperatyvai, kurie, prekiaudami su nariais, gauna daugiau kaip 50 % įprastų pajamų.

Be to, mokesčio lengvata gali pasinaudoti statybos kooperatinės bendrovės, kurioms taikomas Statybos kooperatinių bendrovių įstatymas⁽¹⁷⁾. Tai papildoma schemas nuostata, palyginti su schema, galiojusia iki 2005 m.; plg. su I-2.1 skirsniu.

Kooperatyvams, konkrečiai nenurodytiems Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnyje, schema netaikoma. Pasak Norvegijos valdžios institucijų, remtini kooperatyvai parinkti remiantis prielaida, kad esama didelio poreikio kompensuoti papildomas išlaidas, patiriamas sektoriuose, kuriems taikoma schema, apie kurią pranešta. Pasak Norvegijos valdžios institucijų, kooperatyvai, vykdančys veiklą sektoriuose, kuriems schema nebus taikoma, daugiausia yra palyginti mažos įmonės, vykdančios nedidelio masto ekonominę arba neekonominę veiklą.

2.5. KOOPERATYVŲ APIBRĖŽTIS NORVEGIJOS TEISĖS AKTUOSE

Kooperatyvų⁽¹⁸⁾ įstatymo 1 skirsnio 2 dalyje apibrėžta, kad kooperatyvas – tai įmonė,

„kurių pagrindinis tikslas – remti savo narių, kurie bendrovėje yra pirkėjai, tiekėjai arba vykdo kitą panašią veiklą, ekonominius interesus, kai:

- 1) pajamos, išskyrus įprastą investuoto kapitalo grąžą, lieka bendrovei arba nariams padalijamos pagal grupinės prekybos pajamų dalį; ir

- 2) nė vienas narys asmeniškai neatsako už visas grupės skolas arba jų dalis, kurios kartu paėmus sudaro visas skolas“.⁽¹⁹⁾

Be to, vadovaujantis Kooperatyvų įstatymo 3 skirsnio 2 punktu, kooperatyvo nariai neįpareigojami įnešti kapitalo į kooperatyvą, jei konkretus narys dėl to nesutaria ir nepatvirtina raštu pasirašydamas narystės sutartį arba atskirą susitarimą. Šis reikalavimas netaikomas tik tada, jei pareiga įmokėti nario įnašą nustatyta kooperatyvo įstatuose. Be to, pagal tą pačią nuostatą visi įpareigojami įnešti kapitalo turi būti apriboti tam tikra suma arba kitokiu būdu.

2.6. KOOPERATYVŲ PLĖTRA NORVEGIJOJE⁽²⁰⁾

Norvegijoje yra apie 4 000 kooperatyvų, jiems iš viso priklauso daugiau kaip 2 mln. narių. Pagrindinės kooperatyvų veiklos sritys yra žemės ūkio, žuvininkystės, būsto ir vartojimo sektoriai, taip pat kiti ekonomikos sektoriai, pvz., draudimo, transporto, energijos tiekimo, sveikatos priežiūros, žiniasklaidos ir kt.

Norvegijos žemės ūkio kooperatyvų federacijai (NŽŪKF) priklauso 14 šalies masto organizacijų, vykdančių veiklą žemės ūkio produktų ir žemės ūkio gamyboje naudojamų prekių (trąšų, įrangos ir kt.) perdirbimo, prekybos ir supirkimo, gyvulininkystės, kredito ir draudimo srityse. Žemės ūkio kooperatyvai turi daugiau kaip 50 000 pavienių narių (ūkininkų) ir apie 19 000 darbuotojų, šių kooperatyvų metinė apyvarta viršija 58 mlrd. NOK (apie 6 mlrd. EUR). Žemės ūkio kooperatyvams priklauso daugelis gerai žinomų Norvegijos prekės ženklų, pvz., TINE (pieno produktai), Gilde (raudonoji mėsa) ir Prior (kiaušiniai ir paukštiena). Pagrindiniai žemės ūkio kooperatyvų tikslai – suteikti galimybę naudotis žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos kanalais, sudaryti geras sąlygas gauti kapitalo ir kiekviename ūkyje reikalingų gamybos išteklių.

Pagal Norvegijos žalios žuvies įstatymą⁽²¹⁾ Norvegijos kooperatinės prekybos organizacijos suteikta išskirtinė teisė ūdyti visą pirminę prekybą žuvimis ir vėžiagyviais, išskyrus ūkiuose auginamą žuvį. Šiame sektoriuje veikia šešios kooperatinės prekybos organizacijos. Kiekvienos organizacijos veiklos sritis susieta su geografine sritimi ir (arba) gyvūnų rūšimis. Kooperatinės prekybos organizacijos priklauso patiems žvejams. Be prekybos funkcijų, prekybos organizacijos atlieka ir kontrolės funkcijas, susijusias su jūrų išteklių apsauga. Pirminėje prekyboje pardudamų žuvų ir vėžiagyvių vertė – apie 6 mlrd. NOK (apie 620 mln. EUR). 90 % visų žuvų ir vėžiagyvių eksportuojama.

⁽¹⁹⁾ Vertimas, pateiktas Norvegijos kooperatyvų centro interneto svetainėje www.samvirke.org.

⁽²⁰⁾ Pagrindinis šiame skyriuje pateiktos informacijos šaltinis yra Norvegijos kooperatyvų centro interneto svetainė, kuri yra informacijos apie kooperatyvus, su jais susijusių dokumentų ir patarimų centras, priklausančias pagrindinėms Norvegijos kooperatinėms organizacijoms, www.samvirke.org.

⁽²¹⁾ Lov 14. desember 1951 No 3 om omsetning av råfisk (Råfiskloven), visų pirma plg. su 3 skirsniu.

⁽¹⁷⁾ Lov 6. juni 2003 No 38 Lov om bustadbyggjelag (bustadbyggjelslova).

⁽¹⁸⁾ Lov 29. juni 2007 No 81 Lov om samvirkeforetak (samvirkelova).

Coop NKL BA yra centrinė visų Norvegijos vartotojų kooperatyvų organizacija. Coop yra maisto produktų prekybos tinklas, turintis apie 1,1 mln. pavienių narių, priklausančių 140 kooperatyvų. Jis valdo daugiau kaip 1 350 parduotuvių, kurių metinė apyvarta yra apie 34 mlrd. NOK (apie 3,6 mlrd. EUR), jose dirba apie 22 000 darbuotojų. Šio tinklo rinkos dalis – 24 % maisto produktų rinkos. Be to, Coop vykdo maisto produktų perdirbimo veiklą ir bendradarbiauja su kitomis Skandinavijos kooperatinėmis mažmeninės prekybos organizacijomis supirkimo ir perdirbimo srityse. Pagrindiniai vartotojų kooperatyvų tikslai – teikti nariams geros kokybės naudingas prekes ir paslaugas konkurencinėmis kainomis ir būti narių interesams atstovaujančia organizacija, kai sprendžiami vartojimo klausimai.

Norvegijos kooperatinių būsto asociacijų federacija (NKBAF) yra nacionalinė narių asociacija, atstovaujanti 86 kooperatinėms būsto asociacijoms ir vienijanti 772 000 pavienių narių bei 378 000 būstų, priklausančių beveik 5 100 prisijungusių būsto kooperatyvų. Kooperatinės būsto asociacijos skiriasi dydžiu, joms priklauso nuo 100 iki 190 000 pavienių narių. Būsto kooperatyvams priklauso didelė miestų būsto rinkos dalis: Osle – beveik 40 %, nacionalinis vidurkis yra 15 %. Pagrindiniai tikslai – pasirūpinti, kad nariai turėtų gerus ir tinkamus būstus, siekti sudaryti geras ir stabilias sąlygas kooperatiniam būstui įsigyti.

2.7. NORVEGIJOS PELNO MOKESČIO TAISYKLĖS IR POZICIJA KOOPERATYVŲ ATŽVILGIU

Dabar bendrasis pelno mokestis Norvegijoje yra 28 %. Šis mokestis taikomas grynosioms apmokestinamosioms įmonių pajamoms. Be to, mokestis taikomas tada, kai pajamos pridedamos prie įmonės nuosavo kapitalo. Tačiau Norvegijos Aukščiausiasis Teismas nusprendė, kad įnašai į įmonės gavėjos akcinį kapitalą neturėtų būti apmokestinami⁽²²⁾. Šis sprendimas buvo pagrįstas tuo, kad įnašai jau buvo apmokestinėti kaip įnašo mokėtojo pajamos. Taigi, nors įmonė turi sumokėti 28 % mokestį nuo nuosavo kapitalo, įnešto iš pačios įmonės pajamų, akcininkų arba visuomenės įnašai neapmokestinami. Vadinas, įmonės, įsteigtos kaip ribotos atsakomybės įmonės ir pan., gali didinti nuosavą kapitalą neapmokestinamaisiais savo akcininkų arba visuomenės įnašais į akcinį kapitalą.

Tačiau kooperatyvai tokios galimybės neturi. Pagal Norvegijos kooperatyvų įstatymą jie negali išleisti viešai platinamų akcijų arba kitokių kapitalo sertifikatų ar vertybinių popierių. Be to, manoma, kad taikant atviros narystės principą ribojamas kapitalo įnašų, kurių kooperatyvai gali reikalausti iš savo narių, dydis.

Remiantis pranešimu, kooperatyvams teisės aktais taikomus įpareigojimus ir apribojimus Norvegijos valdžios institucijos

laiko esminiais ir neatsiejamais kooperacijos principais. Taigi Norvegijos valdžios institucijos mano, kad panaikinus šiuos apribojimus būtų pažeisti pagrindiniai kooperacijos principai. Norvegijos valdžios institucijos nurodo, kad gali būti, jog Norvegijos kooperatyvų įstatymas šiuo požiūriu yra griežtesnis, palyginti su kitų Europos valstybių teisės aktais dėl kooperatyvų. Kaip pavyzdį Norvegijos valdžios institucijos nurodo EB reglamento dėl Europos kooperatinės bendrovės statuto 64 straipsnį⁽²³⁾, pagal kurį kooperatyvas gali numatyti išleisti vertybinius popierius (išskyrus akcijas), kuriuos gali pasirašyti nariai arba ne nariai. Tačiau Norvegijos valdžios institucijos vis tiek mano, kad Norvegijos kooperatyvams taikomi apribojimai yra būtini.

3. PAGRINDAS PRADĖTI PROCEDŪRĄ

Sprendimu Nr. 719/07/COL Institucija nusprendė pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl schemos, apie kurią pranešta. Sprendime pradėti procedūrą Institucijos pradinė nuomonė buvo tokia, kad schema yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.

Pirma, Institucija nusprendė, kad kooperatyvams siūloma taikyti mokesčio lengvata suteikia jiems pranašumą. Antra, Institucija nusprendė, kad kooperatyvams suteikiama mokesčio lengvata yra atrankinio pobūdžio, ir pareiškė abejojanti, kad šią lengvatą būtų galima pateisinti bendrąja Norvegijos mokesčių sistemos struktūra. Remdamasi tuo, kad taikant priemonę būtų sumažintas kooperatyvų, kuriems ši priemonė taikoma, mokėtinas pelno mokestis, Institucija abejoja, ar ši priemonė neiškraipo arba negali iškraipyti konkurencijos. Galiausiai Institucija pareiškė abejojanti, ar priemonė, apie kurią pranešta, gali būti laikoma atitinkančia kurią nors iš EEE susitarimo 61 straipsnyje nustatytų išimčių, taigi, ar ji gali būti laikoma suderinama su EEE susitarime nustatytomis valstybės pagalbos taisyklėmis.

4. NORVEGIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ PASTABOS

Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad siūlomas mokesčių mažinimas kooperatyvams jokio pranašumo nesuteikia. Kita vertus, Norvegijos valdžios institucijos laikosi nuomonės, kad mokesčių mažinimą reikėtų vertinti kaip „susitarimo nuostatą, pagal kurią mokesčių schemoje numatytos valstybės išmokos, skirtos kooperatinėms įmonėms prisitaikyti prie dabartinės kooperatyvams taikomos teisinės sistemos“⁽²⁴⁾. Taip valstybė išsaugo kooperatinę formą kaip alternatyvą ribotos atsakomybės įmonėms, o tai laikoma nematerialia nauda viešojo intereso požiūriu. Be to, Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad mokesčių sumažinimą reikėtų laikyti kompensacija už papildomas išlaidas, kurias kooperatyvai patiria dėl jiems nustatytų apribojimų, susijusių su galimybe gauti nuosavo kapitalo, o tai laikoma struktūriniu požiūriu kooperatyvams nepalankia veiklos sąlyga. Norvegijos valdžios institucijos teigia darančios prielaidą, kad svarstoma priemonė tik kompensuojama ir neutralizuojama pagrindinė nepalanki kooperatyvams nustatyta veiklos sąlyga, susijusi su galimybe gauti nuosavo kapitalo.

⁽²³⁾ 2003 m. liepos 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1435/2003 dėl Europos kooperatinės bendrovės (SCE) statuto (OL L 207, 2003 8 18, p. 1).

⁽²⁴⁾ 2008 m. vasario 20 d. Norvegijos valdžios institucijų raštas (nuorodos Nr. 465882), p. 2.

⁽²²⁾ Rt. 1917 p. 627, Rt. 1927, p. 869.

Dėl abiejų argumentų Norvegijos valdžios institucijos nurodo, kad schema atitinka rinkos investuotojo principą. Atrodo, šis argumentas grindžiamas nuomone, kad pagal schemą teikiama pagalba neviršys įmonės išlaidų, kurias įmonė papildomai patiria pasirinkusi kooperatinę veiklos formą, ir visuomeninės naudos, kurią teikia kooperatinės formos išsaugojimas.

Be to, Norvegijos valdžios institucijos teigia, jog tai, kad taikoma fiskalinė priemonė, nedraudžia taikyti rinkos investuotojo principo, nes pasirinkta valstybės pagalbos forma neturėtų būti svarbi.

Iš Europos teismų ir Europos Komisijos praktikos matyti, jog tai, kad taikant priemonę kompensuojama įmonei nepalanki veiklos sąlyga, nereiškia, jog negalima tarti, kad taikant priemonę įmonei suteikiamas pranašumas. Norvegijos valdžios institucijų teigimu, šiuo atveju ši praktika netaikytina. Visos ribotos atsakomybės įmonės turi galimybę padidinti nuosavą kapitalą gaudamos įnašus, kurie yra įmonės neapmokestinamos pajamos. Šia schema tikrai kompensuojama nepalanki veiklos sąlyga ir kooperatyvams sudaromos tokios pat veiklos sąlygos, kaip ir kitoms įmonėms. Be to, Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad šiuo atveju Europos Komisijos sprendimas OTE byloje ⁽²⁵⁾ netaikytinas, nes mokesčio lengvata ir papildomos išlaidos, patiriamos vykdant išpareigojimus, atsiranda kartu. Norvegijos valdžios institucijų nuomone, sprendimo OTE byloje 101 punktą reiškia, kad tai gali būti svarbus valstybės pagalbos vertinimo kriterijus.

Dėl schemos atrankinio pobūdžio Norvegijos valdžios institucijos teigia, kad pagal schemą kooperatyvams taikoma tokia pat nuostata, kaip akcininkams, finansuojantiems nuosavą kapitalą. Suteikiant mokesčio lengvatą, kooperatyvui sudaroma galimybė įnešti tokio pat dydžio nuosavą kapitalą nemokant mokesčio, tarsi atitinkama suma būtų gauta kaip akcinio kapitalo įnašas. Todėl, Norvegijos valdžios institucijų nuomone, kooperatyvams pritaikyta bendra nuosavo kapitalo įnašams taikoma taisyklė.

Be to, Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad schema, apie kurią pranešta, atitinka EEE valstybės pagalbos taisykles ir principus, išdėstytus Komisijos komunikate dėl kooperatyvų ⁽²⁶⁾. Pirmiausia Norvegijos valdžios institucijos nurodo Komisijos komunikato 3.2.6 skirsnį, pagal kurį kooperatyvams leidžiama taikyti specialias mokesčines nuostatas.

Galiausiai dėl konkurencijos iškreipimo Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad taikant schemą tikrai panaikinamas esamas iškreipimas, dėl kurio kooperatyvai patiria išlaidų, todėl reikia manyti, kad padidinamas rinkų, kurioms tai turi įtakos, veiksmingumas.

5. TREČIŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

Paskelbus Sprendimą Nr. 719/07/COL pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl tam tikriems kooperatyvams paskelbtos schemos, ELPA priežiūros institucija gavo pastabų iš įvairių trečiųjų šalių.

Prancūzijos Vyriausybės pastabose iš esmės atkreipiamas dėmesys į specifinį kooperatyvų pobūdį ir pabrėžiama, kad schema, apie kurią pranešta, kooperatyvams tik siekiama kompensuoti nepalankias jų struktūrines veiklos sąlygas.

Cooperatives Europe atstovauja visos Europos kooperatyvams ir siekia remti bei plėtoti kooperatines įmones. Pirmiausia ši organizacija atkreipia dėmesį į specifinį kooperatyvų pobūdį, kurį pripažino ir Bendrijos valdžios institucijos. *Cooperatives Europe* įsitikinimu, specialių schemų, teikiančių naudą kooperatyvams, nereikėtų lyginti su schemomis, taikomomis kitoms verslo formoms, nes šiomis schemomis tikrovėje įgyvendinami kooperacijos principai. Be to, *Cooperatives Europe* tvirtina, kad specialiomis kooperatyvams skirtomis mokesčinėmis priemonėmis nesiekama sudaryti sąlygų nesąžiningai konkurencijai, tokio poveikio šios priemonės neturi, ir kad šios priemonės rengiamos veikiau siekiant atsižvelgti į apribojimus, neišvengiamai turinčius įtakos kooperatinėms įmonėms, ir juos proporcingai kompensuoti. Pasak *Cooperatives Europe*, schema pateisinama lygybės principu, nes kooperatyvai patiria tam tikrų sunkumų, *inter alia*, galimybę gauti kapitalo. *Cooperatives Europe* nuomone, kooperatyvams turėtų būti taikoma atskira teisinė sistema, pagal kurią būtų atsižvelgiama į jų ypatumus. Tvirtinama, kad tuo atveju, kai specialiai kooperatyvams skirta mokesčių schema neprieštarauja valstybės narės teisei sistemai, kai ji parengta atsižvelgiant į kooperatyvų veiklos aspektus ir kooperacijos principus bei vertybes ir kai ji yra proporcinga apribojimams, kuriuos lemia šie kooperatinės veiklos aspektai, tokios mokesčių schemos negalima laikyti valstybės pagalba arba pranašumu – tai tik schema, sukurta remiantis veiklos logika, kuri skiriasi nuo kitų verslo formų ir yra pateisinama požiūriu į įvairias verslo formas lygybe. Galiausiai *Cooperatives Europe* tvirtina, kad pagal schemą kompensuojamos nepalankios kooperatyvų veiklos sąlygos ir taip pripažįstama kooperatinės sistemos logika bei tokios sistemos teisė konkuruoti vienodomis veiklos sąlygomis.

⁽²⁵⁾ Europos Komisijos sprendimas byloje C 2/2006, OTE.

⁽²⁶⁾ Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos kooperatinių bendrovių rėmimo, COM(2004)18, 2004 2 23, toliau – Komisijos komunikatas dėl kooperatyvų arba Komisijos komunikatas.

Kooperativa Förbundet, Švedijos vartotojų kooperatyvų organizacija, pritaria *Cooperatives Europe* pateiktiems argumentams.

Confcooperative - *Confederazione Cooperative Italiane* yra Italijos kooperatyvų organizacija. Ji pabrėžia kooperatyvų savitarpio pagalbos tikslą ir, padariusi išvadą, kad Norvegijos teisės aktai atitinka kitų valstybių narių teisės aktus, kuriais siekiama gerinti nepalankias kooperatyvų veiklos sąlygas, pirmiausia susijusias su kapitalo formavimu, pažymi, jog bet koks papildomas kooperatyvo nario įnašas išlieka nario nuosavybe, todėl jo negalima apmokestinti kaip kooperatyvo nuosavybės.

Legacoop – *Lega Nazionale delle Cooperative e Mutue* yra Italijos visų sektorių kooperatyvų organizacija. *Legacoop* nurodo, kad kooperatyvo rezervinis kapitalas sudaromas iš kooperatyvų narių laikinai atsisakytų papildomų dividendų. Šios organizacijos nuomone, schema atitinka civilinės ir mokesčių teisės aktus dėl Europos kooperatyvų ir ji padės gerinti nepalankias kooperatyvų veiklos sąlygas, susijusias su kapitalo formavimu.

Coop de France yra Prancūzijos žemės ūkio kooperatyvų organizacija. Ši organizacija remiasi Europos teisine sistema, pagal kurią pripažįstamas specifinis kooperatyvų vaidmuo, nepaisant to, kokiam ekonomikos sektoriuje jie vykdo veiklą, ir pagal kurią yra parengtos priemonės, suteikiančios jiems teisinę apsaugą. Be to, ši organizacija tvirtina, kad schema nėra pagalba: ja kooperatyvams tikrai kompensuojamos nepalankios struktūrinės veiklos sąlygos, neatsiejamai susijusios su teisine kooperatyvų forma. Taip pat teigiama, kad schema atitinka sistemos logiką, todėl nėra atrankinio pobūdžio. Tai iš esmės grindžiama argumentu, kad kooperatyvų kapitalas nedalijamas ir sudaromas iš nepaskirstyto narių pelno. Be to, *Coop de France* nurodo, kad kooperatyvai susiduria su sunkumais norėdami gauti nuosavo kapitalo, nes negali išleisti akcijų, jie gali turėti nedaug narių, kurie padėtų siekti kooperatyvo tikslų, ir negali pasinaudoti finansinėmis priemonėmis.

Landbrugsrådet yra Danijos žemės ūkio kooperatyvams atstovaujanti organizacija. Ši organizacija tvirtina, kad taikant schemą įvairių rūšių įmonėms sudaromos vienodos ir teisingos veiklos sąlygos, atsižvelgiant į kooperatyvų pobūdį ir kooperacijos principus. Schema nesuteikia kooperatyvams pranašumo, bet pašalina nepalankias struktūrines sąlygas.

CECOP-CICOPA-Europe atstovauja pramonės ir paslaugų kooperatyvams. Ši organizacija tvirtina, kad specialių schemų, teikiančių naudą kooperatyvams, nereikėtų lyginti su schemomis, taikomomis kitų rūšių įmonėms, nes šios specialios schemas grindžiamos kooperatyvų valdymo principais. Be to, ši organizacija tvirtina, kad Institucija, kooperatyvų padėti lyginama su kitų įmonių padėtimi, nustato tam tikrą teisinių formų hierarchiją, pagal kurią kooperatinė schema laikoma išimtinė. Tai neatitinka Europos Sąjungos sutarties ir reglamento dėl Europos bendrovės statuto. Organizacija, remdamasi Komisijos komunikatu dėl kooperatyvų, tvirtina, kad schema, apie kurią pranešta, atsižvelgiama į neišvengiamus kooperatinės formos apribojimus ir šie apribojimai proporcingai kompensuojami.

ES žemės ūkio kooperatyvų generalinė konfederacija (COGECA) atstovauja bendriesiems ekonominiams Europos žemės ūkio, žemės ūkio maisto produktų, miškininkystės ir žuvininkystės kooperatyvų interesams. Ši organizacija atkreipia dėmesį į labai svarbų kooperatyvų vaidmenį minėtuose sektoriuose, kaip yra pripažinusios daugelis ES valstybių narių, ir į tai, kad į kooperatyvų įstatus įtrauktas bendruomeniškumo (darnaus vystymosi) aspektas. Organizacija išreiškia susirūpinimą, kad kooperatyvus apmokestinus taip pat, kaip kitas įmones, kooperatyvai gali pradėti rinktis kitas teises organizacines formas, taip apsunkindami ūkininkų galimybes patekti į rinką.

CCAЕ *Confederación de Cooperativas Agrarias de España*, žemės ūkio kooperatyvams atstovaujanti organizacija, pritaria COGECA, *Coop de France* ir *Cooperatives Europe* pateiktiems argumentams.

Groupement National de la Coopération yra Prancūzijos kooperatinio judėjimo organizacija. Ji tvirtina, kad Prancūzijos ir kitų Europos šalių kooperatyvams taikant lengvatinių mokesčių tarifą siekiama užtikrinti sąžiningą kooperatyvų ir kitų įmonių konkurenciją ir kad konkurencija neiškraipoma. Organizacija nurodo išskirtines kooperatyvų savybes ir pabrėžia, jog tam, kad kooperatyvai galėtų veikti ir plėtotis, jiems būtina tam tikra teisinė ir fiskalinė sistema, pagal kurią būtų atsižvelgiama į jų specifiką ir sąlygas, kuriomis jie vykdo savo veiklą. Ši organizacija pritaria Norvegijos nuomonei, kad pagal schemą kooperatyvams nesuteikiama jokio pranašumo, ir tvirtina, kad schema neiškraipys konkurencijos, nes skirtingų rūšių įmonėms, turinčioms skirtingų savybių, neįmanoma taikyti vienodų taisyklių. Remdamasi šiais argumentais, organizacija pabrėžia, kad pagalba nebūtų neproporcinga.

Norvegijos nuolatinis kooperatyvų reikalų komitetas (toliau – NNKRR) yra organizacija, atstovaujanti Norvegijos kooperatyvams. Iš pradžių NNKRR nurodo, kad kooperatyvai ir kitos teisinės įmonių formos labai skiriasi, pvz., kooperatyvų santykis su nariais yra kitoks nei ribotų atsakomybės įmonių santykis su akcininku. Tai turi įtakos ir mokesstinėms priemonėms, taikomoms kooperatyvams.

Pirmiausia NNKRR tvirtina, kad priemonė nėra valstybės pagalba, nes ji pateisinama mokesčių sistemos pobūdžiu arba bendrąja struktūra. Šiuo klausimu NNKRR tvirtina, kad kooperatyvai nuosavą kapitalą formuoja savo nariams nemokėdami papildomų dividendų. Paprastai šis rezervinis kapitalas turi būti išmokamas kooperatyvo nariams, nes iš tiesų tai yra atidėtas kainų koregavimas, kurio rezultatas priklauso ne kooperatyvui, o jo nariams. Jei ši suma išmokama, iš kooperatyvo atskaitomas tam tikras mokestis. Jei rezervinis kapitalas neišmokamas, jis laikomas kooperatyvo narių įnašu į nuosavą kapitalą. Taigi pagal sistemos logiką rezervinis kapitalas neturėtų būti apmokestinamas, nepaisant to, ar jis atidedamas kaip nuosavas kapitalas, ar grąžinamas nariams. Be to, taikomas principas, kad ta pati suma neturėtų būti apmokestinama du kartus. Lygiai kaip privačios investicijos neapmokestinamos, kai jos tampa ribotos atsakomybės įmonės nuosavybe, nes šios lėšos jau buvo apmokestintos, kai jas gavo akcininkas, taip ir kooperatyvo nario įnašas į nuosavą kapitalą neturėtų būti apmokestinamas, kai jis tampa kooperatyvo nuosavybe, nes šios lėšos jau

buvo apmokestintos, kai jas gavo kooperatyvo narys. Remdamasi šiais argumentais, NNKRR mano, kad schemas nereikėtų vertinti pagal pajamų mokesčio taisykles ir teisiniu pagrindu reikėtų laikyti akcininkų įnašams į nuosavą kapitalą taikomas taisykles.

Antra, NNKRR tvirtina, kad taikant priemonę pranašumo nesuteikiama, nes tėra kompensuojamos nepalankios struktūrinės sąlygos, susijusios su kooperatyvų teisine struktūra. NNKRR, remdamasi sprendimu pradėti procedūrą, tvirtina, kad nėra svarbu, ar nepalankios struktūrinės sąlygos kompensuojamos pagal kitas Norvegijos kooperatyvams taikomos tvarkos nuostatas: atliekant teisinį vertinimą, turėtų būti nagrinėjama, ar konkreti nepalanki sąlyga, kurią pagal priemonę siekiama palengvinti, kompensuojama kitomis priemonėmis.

Trečia, NNKRR tvirtina, kad priemonė nėra atrankinio pobūdžio, nes kitokių mokesčių nuostatų taikymas kooperatyvams, palyginti su kitomis įmonėmis, yra pagrįstas atitinkamų įmonių teisės nuostatų skirtumais. Todėl, kadangi nagrinėjama mokesstinė priemonė taikoma tik įmonėms, įsteigtoms kaip kooperatyvai, ji susijusi tik su visais atviros įmonės teisine forma. Taigi priemonė nėra atrankinio pobūdžio.

II. VERTINIMAS

1. SPRENDIMO TAIKYMO SRITIS

Kaip nustatyta I-2.4 skirsnyje, pagal schemą pagalbą iš esmės gali gauti kooperatyvai, vykdančys veiklą žemės ūkio, žuvininkystės ir miškininkystės srityse, tam tikri vartotojų ir statybos kooperatyvai.

EEE susitarimo 8 straipsnyje nustatyta susitarimo taikymo sritis. Iš 8 straipsnio 3 dalies matyti, kad:

„Jei nenurodyta kitaip, šio susitarimo nuostatos galioja tik:

- a) produktams, įtrauktiems į Suderintos prekių aprašymo ir kodavimo sistemos 25–97 skirsnius, išskyrus 2 protokole nurodytus produktus;
- b) 3 protokole nurodytiems produktams, kuriems taikomi specialūs protokole nustatyti susitarimai.“

Remiantis šiomis nuostatomis, didžiajai žemės ūkio ir žuvininkystės sektorių daliai EEE susitarime nustatytos valstybės pagalbos taisyklės netaikomos.

Taigi Sprendimas taikomas siūlomai kooperatyvams taikytinai mokesčio lengvatai, tačiau netaikomas kooperatyvams, vykdančioms veiklą žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose, nes šių kooperatyvų veiklai netaikomos EEE susitarime nustatytos valstybės pagalbos taisyklės.

2. VALSTYBĖS PAGALBA

2.1. ĮŽANGA

EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje teigiama:

„Išskyrus atvejus, kai šis Susitarimas nustato kitaip, EB valstybių narių, ELPA valstybių arba iš jų valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, remiant tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškreipia konkurenciją arba gali ją iškreipti, yra nesuderinama su šiuo Susitarimu, kai ji daro įtaką susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai“.

Institucija primena, kad ELPA valstybių mokesčių sistemoms EEE susitarimas paprastai netaikomas. Kiekviena ELPA valstybė, atsižvelgdama į pasirinktą politiką, pati rengia ir taiko mokesčių sistemas. Tačiau dėl mokesstinės priemonės taikymo, pvz., pelno mokesčio sumažinimo tam tikriems kooperatyvams, gali kilti padarinių, dėl kurių mokesčiai priemonė gali būti pritaikyta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalis. Remiantis teismų praktika⁽²⁷⁾, EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje valstybės įsikišimo priemonės neskirstomos pagal priežastis arba tikslus, o apibrėžiamos pagal šių priemonių poveikį.

2.2. VALSTYBĖS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMAS

Kad pagalba būtų laikoma EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje apibrėžta valstybės pagalba, ją turi teikti valstybė arba ji turi būti teikiama naudojant valstybės išteklius.

Institucija primena, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką pagalbos sąvoka yra platesnė nei subsidijos, nes ji apima ne tik tiesiogines išmokas, kaip antai pačias subsidijas, bet ir valstybės priemones, kuriomis įvairiais būdais mažinami įmonės mokesčiai, kurie paprastai įtraukiami į įmonės biudžetą ir todėl, nors ir nėra subsidijos tiesiogine šio žodžio prasme, yra panašaus pobūdžio ir turi tokį pat poveikį⁽²⁸⁾.

Pagal schemą, apie kurią pranešta, Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnyje nurodyti kooperatyvai turės teisę naudotis specialia mokesčio lengvata. Taigi šie kooperatyvai įnašus į nuosavą kapitalą gali atimti iš savo pajamų. Dėl mokesčio lengvatos taikymo kooperatyvai, kuriems taikoma schema, mokės mažiau mokesčių. Taigi, Norvegijos valdžios institucijų skaičiavimais, dėl priemonės Norvegijos valstybės 2007 finansinių metų mokestinės pajamos sumažėtų 35–40 mln. NOK (apie 4–5 mln. EUR). Pagal nusistovėjusią teismų praktiką priemonė, pagal kurią valdžios institucijos tam tikroms įmonėms suteikia mokesčio lengvatą, dėl kurios, nors valstybės ištekliai ir nepervedami, įmonėms, kurioms taikoma ši mokesčių lengvata,

⁽²⁷⁾ 1999 m. gegužės 20 d. sprendimo *Norvegija prieš ELPA priežiūros instituciją*, E-6/98, ELPA teismo ataskaita, p. 76, 34 punktas; 2005 m. liepos 21 d. sprendimo *Fesil ir Finnjord, PIL ir kiti bei Norvegija prieš ELPA priežiūros instituciją*, sujungtos bylos E-5/04, E-6/04 ir E-7/04, ELPA teismo ataskaita, p. 121, 76 punktas; 1974 m. liepos 2 d. sprendimo *Italija prieš Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709, 13 punktas; 1996 m. rugsėjo 26 d. sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-241/94, Rink. p. I-4551, 20 punktas.

⁽²⁸⁾ Pvz., žr. 2001 m. lapkričio 8 d. sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, Rink. p. I-8365, 38 punktą, 2004 m. liepos 15 d. sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-501/00, Rink. p. I-6717, 90 punktą ir 2004 m. gruodžio 15 d. sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-66/02, Rink. p. I-10901, 77 punktą.

sudaromos palankesnės finansinės sąlygos, palyginti su kitais mokesčių mokėtojais, yra valstybės arba naudojant valstybės išteklius teikiama pagalba ⁽²⁹⁾. Todėl Institucija daro išvadą, kad pagal schemą, apie kurią pranešta, valstybės ištekliai yra naudojami.

2.3. TAM TIKRŲ ĮMONIŲ ARBA TAM TIKRŲ PREKIŲ GAMYBOS RĖMIMAS

2.3.1. Atrankinis pobūdis

Pirma, pagalbos priemonė turi būti atrankinio pobūdžio tuo požiūriu, kad būtų palanki „tam tikroms įmonėms arba tam tikrų prekių gamybai“.

Schemos reikalavimus atitinkantys kooperatyvai yra įmonės, kaip apibrėžta EEE susitarime nustatytoje valstybės pagalbos taisyklėse. Pagal nusistovėjusių teismų praktiką įmonės sąvoka apima visus subjektus, vykdančius ekonominę veiklą, nepaisant jų teisinio statuso ir finansavimo būdo ⁽³⁰⁾.

Norint nustatyti, ar priemonė yra atrankinio pobūdžio, reikia išnagrinėti, ar, atsižvelgiant į tam tikrą teisinę sistemą, ta priemonė tam tikroms įmonėms suteikiamas pranašumas, palyginti su kitomis panašioje teisinėje ir faktinėje padėtyje esančiomis įmonėmis ⁽³¹⁾.

Toliau Institucija išnagrinės šiuos aspektus, susijusius su mokesčių mažinimu tam tikriems kooperatyvams, nurodytiems Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnyje.

Pamatinė sistema

Kad mokestinę priemonę galėtų priskirti atrankinio pobūdžio priemonėms, iš pradžių Institucija turi nustatyti ir išnagrinėti bendrą arba „įprastą“ tvarką, taikomą pagal galiojančią mokesčių sistemą, laikomą atitinkama pamatine sistema ⁽³²⁾.

Norvegijoje kooperatyvams taikomas bendrasis pelno mokestis. Pelno mokesčio tikslas – apmokestinti įmonių gautą pelną (grynąsias pajamas). Tačiau pagal siūlomą Mokesčio įstatymo 10–50 skirsnį tam tikriems vartotojų kooperatyvams, kooperatyvams, vykdančioms veiklą žemės ūkyje, žuvininkystės ir miškininkystės sektoriuose, ir statybos kooperatyvams suteikiama teisė iki 15 % sumažinti savo pajamas, gautas prekiaujant su savo nariais. Taigi sumažinama šių įmonių mokesčio bazė ir kartu jų pelno mokestis. Ši mokestinė taisyklė – nukrypimas nuo įprastų Norvegijos įmonių mokamo pelno mokesčio taisyklių.

Pranešime Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad šiuo atveju atitinkama pamatinė sistema yra bendroji kapitalo formavimo sistema. Institucija laikosi kitokios nuomonės. Kadangi mokesčio lengvatos tam tikriems kooperatyvams suteikimas yra nukrypimas nuo bendrosios galiojančios pelno mokesčio sistemos, Institucija daro išvadą, kad atitinkama pamatinė sistema, pagal kurią turi būti vertinama, yra pelno mokesčio sistema. Taigi atitinkama pamatinė sistema, pagal kurią turi būti vertinamas nukrypimas, yra pelno mokesčio sistema.

Faktinė ir teisinė padėtis

Paskui Institucija turi įvertinti, ar pagal tam tikrą teisinę sistemą (šiuo atveju – pelno mokesčio) valstybės priemonė tam tikroms įmonėms arba tam tikrų prekių gamybai, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje, suteikiamas pranašumas, palyginti su kitomis įmonėmis, kurių teisinė ir faktinė padėtis svarstomos priemonės tikslo požiūriu yra panaši ⁽³³⁾.

Taigi Institucija turi įvertinti ir nustatyti, ar koks nors pranašumas, suteiktas pagal svarstomą mokestinę priemonę, gali būti atrankinio pobūdžio, įrodydama, kad priemonė neatitinka bendrosios tvarkos, nes pagal ją taikomas skirtingas požiūris į ekonominės veiklos vykdytojus, kurių faktinė ir teisinė padėtis atitinkamos valstybės mokesčių sistemos tikslo požiūriu yra panaši ⁽³⁴⁾.

Todėl, vadovaudamasi pirmiau minėta teismų praktika, Institucija turi įvertinti, ar pelno mokesčio sistemos požiūriu kooperatyvo pajamų, gautų prekiaujant su savo nariais, sumažinimas 15 % tam tikriems kooperatyvams, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje, suteikia pranašumą, palyginti su kitomis įmonėmis, kurių teisinė ir faktinė padėtis pelno mokesčio sistemos tikslo požiūriu yra panaši.

⁽²⁹⁾ Pvz., žr. 1994 m. kovo 15 d. sprendimo *Banco Exterior de España*, C-387/92, Rink. p. I-877, 14 punktą ir 2006 m. sausio 10 d. sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kiti*, C-222/04, Rink. p. I-289, 132 punktą.

⁽³⁰⁾ 2006 m. sausio 10 d. sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kiti*, C-222/04, Rink. p. I-289, 107 punktą ir toliau, ir čia minima teismo praktika.

⁽³¹⁾ Byla C-487/06 P, *British Aggregates Association prieš Komisiją*, 82 punktą ir toliau; 2003 m. vasario 13 d. sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-409/00, Rink. p. I-1487, 47 punktą; dar nepaskelbto sprendimo *UGT-Rioja ir kiti*, sujungtos bylos C-428/06–C-434/06, 46 punktą.

⁽³²⁾ Dar nepaskelbto sprendimo *Gibraltaro Vyriausybė prieš Komisiją*, T-211/04 ir T-215/04, 143 punktą.

⁽³³⁾ 1999 m. birželio 7 d. sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-75/97, Rink. p. I-3671, 28–31 punktai.

⁽³⁴⁾ Dar nepaskelbto sprendimo *Gibraltaro Vyriausybė prieš Komisiją*, T-211/04 ir T-215/04, 143 punktą su papildomomis nuorodomis.

Kaip jau minėta, pelno mokesčio tikslas – apmokestinti įmonių pelną.

Šiuo požiūriu Institucija išmano kooperatyvų ypatumus. Pirmiausia Institucija pažymi, kad, vadovaujantis Komisijos komunikatu dėl kooperatyvų, „kooperatyvai vykdo veiklą atstovaudami savo narių, kurie kartu yra ir vartotojai, interesams; kooperatyvai nėra valdomi atstovaujant išorės investuotojų interesams. Pelną nariai gauna pagal indėlį į kooperatyvo veiklą ir bendrai valdomus išteklius bei turtą, kurie yra nedalijami ir skirti bendriems narių interesams tenkinti. Kadangi asmeniniai narių ryšiai iš esmės yra glaudūs ir svarbūs, priimant naują narį turi būti gautas patvirtinimas, tačiau balsavimo teisės nebūtinai proporcingai atitinka turimą kapitalo dalį (vienas asmuo turi vieną balsą). Pasitraukdamas iš kooperatyvo narių, narys turi teisę atgauti savo įnašą, taip sumažindamas kapitalą.“⁽³⁵⁾

Todėl tik savitarpio pagalbos kooperatyvui būdinga, pirma, specifinis santykis su kooperatyvo nariais, reiškiantis, kad nariai aktyviai dalyvauja kooperatyvo veikloje ir kad narių santykis su kooperatyvu yra gana glaudus, neapsiribojantis tik komerciniais ryšiais. Antra, kooperatyvo turtą paprastai valdo jo nariai, o pelnas paskirstomas tik kooperatyvo nariams, atsižvelgiant į nario indėlį kooperatyvo veikloje.

Remdamasi pirmiau išdėstytais principais, Institucija neatmeta galimybės, kad pelno mokesčio tikslo požiūriu tik savitarpio pagalbos kooperatyvai ir kitos įmonės yra panašioje teisinėje ir faktinėje padėtyje.

Tačiau šiuo atveju kyla abejonių, ar kai kurie kooperatyvai, kuriems taikoma schema, apie kurią pranešta, yra tik savitarpio pagalbos kooperatyvai. Didelę tam tikrų kooperatyvų, kuriems taikoma schema, veiklos dalį sudaro ne narių tarpusavio prekyba, o prekyba su kitais pirkėjais. Šiuo atžvilgiu Institucija nurodo apribojimą, nustatytą Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnyje, pagal kurį schema, apie kurią pranešta, gali pasinaudoti tik vartotojų kooperatyvai, kurie, prekiaudami su nariais, gauna daugiau kaip 50 % įprastų pajamų. Institucijos nuomone, šie iš esmės savitarpio pagalbos kooperatyvai gana skiriasi nuo grynojo kooperatinio modelio, apibūdinto Komisijos komunikate dėl kooperatyvų.

Be to, schema taikoma tik kooperatyvams, nurodytiems Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnio projekte, t. y. tam tikriems vartotojų kooperatyvams, kooperatyvams, vykdančioms veiklą žemės ūkio, žuvininkystės ir miškininkystės srityse, ir statybos kooperatyvams. Tik šie kooperatyvai turi teisę iki 15 % suma-

žinti savo pajamas, gautas prekiaujant su savo nariais. Todėl kooperatinės teisinės formos įmonei ir sektoriams, kuriuose ta įmonė vykdo veiklą, suteikiama atitinkama mokesčio lengvata. Taigi akivaizdu, kad panašių ekonominės veiklos vykdytojų požiūriu priemonė yra atrankinio pobūdžio.

Institucija mano, kad Norvegijos Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnyje, pagal kurį tam tikrų kooperatyvų pelnas, gautas prekiaujant su savo nariais, skirtingai apmokestinamas atsižvelgiant į tai, kokioje veiklos srityje jis gautas, įgyvendintas skirtingas požiūris į ekonominės veiklos vykdytojus, kurie pelno mokesčio sistemos tikslo – apmokestinti pelną – požiūriu yra panašioje faktinėje ir teisinėje padėtyje.

Pateisinimas remiantis sistemos pobūdžiu ir logika

Pagal tvirtai įsigalėjusią teismų praktiką valstybės pagalbos sąvoka neapima valstybės priemonių, kuriomis taikomas skirtingas požiūris į įmones ir kurios dėl šios priežasties akivaizdžiai yra atrankinio pobūdžio, kai skirtingas požiūris grindžiamas sistemos, kurios dalis yra šios priemonės, pobūdžiu arba bendrąja struktūra⁽³⁶⁾. Pagal nusistovėjusią ELPA Teismo ir Bendrijos teismų praktiką speciali mokesstinė priemonė, kuria pirmiausia siekiama tam tikro sektoriaus įmones iš dalies arba visiškai atleisti nuo mokesčių prievolių, atsirandančių dėl įprasto bendrosios sistemos taikymo, gali būti pateisinama vidine mokesčių sistemos logika, jei ši priemonė jai neprieštarauja⁽³⁷⁾.

Todėl Institucija turi nustatyti, ar skirtingo požiūrio į tam tikrus kooperatyvus ir kitas įmones taikymas vis dėlto nėra atrankinio pobūdžio, nes tai daroma dėl mokesčių sistemos, kurioje tas skirtingas požiūris įgyvendinamas, pobūdžio arba bendrosios struktūros. Taigi reikia nustatyti, ar skirtingas požiūris taikomas tiesiogiai remiantis pamatiniais arba orientaciniais tos sistemos principais⁽³⁸⁾.

⁽³⁶⁾ 1974 m. liepos 2 d. sprendimo *Italija prieš Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709, 33 punktas; 2001 m. lapkričio 8 d. sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, Rink. p. I-8365, 42 punktas.

⁽³⁷⁾ Pirmiau minėto 1999 m. gegužės 20 d. sprendimo *Norvegija prieš ELPA priežiūros instituciją*, E-6/98, 38 punktas; pirmiau minėto 2005 m. liepos 21 d. sprendimo *Fesil ir Finnjord, PIL ir kiti bei Norvegija prieš ELPA priežiūros instituciją*, sujungtos bylos E-5/04, E-6/04 ir E-7/04, 84–85 punktai; 2002 m. kovo 6 d. sprendimo *Territorio Histórico de Alava ir kiti prieš Komisiją*, sujungtos bylos T-127/99, T-129/99 ir T-148/99, Rink. p. II-1275, 163 punktas; 2001 m. lapkričio 8 d. sprendimo *Adria-Wien Pipeline*, C-143/99, Rink. p. I-8365, 42 punktas; 2004 m. liepos 1 d. sprendimo *Salzgitter prieš Komisiją*, T-308/00, Rink. p. II-1933, 42 punktas; 2005 m. kovo 3 d. sprendimo *Wolfgang Heiser*, C-172/03, Rink. p. I-1627, 43 punktas.

⁽³⁸⁾ Dar nepaskelbto sprendimo *Gibraltaro Vyriausybė prieš Komisiją*, T-211/04 ir T-215/04, 144 punktas su papildomomis nuorodomis.

⁽³⁵⁾ Komisijos komunikato dėl kooperatyvų 1.1 skirsnis.

Vadovaujantis teismų praktika, EEE valstybė, pritaikiusi tokį skirtingą požiūrį, turi įrodyti, kad šis požiūris pateisinamas svarstomos sistemos pobūdžiu arba bendrąja struktūra⁽³⁹⁾. Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad tam tikriems kooperatyvams taikytina mokesčio lengvata pateisinama mokesčių sistemos pobūdžiu arba bendrąja struktūra, nes šios lengvatos taikymas reiškia, kad Norvegijos įmonių nuosavo kapitalo finansavimo neapmokestinamaisiais įnašais sistema pritaikoma ir kooperatyvams. Kitaip tariant, schema būtų siekiama kompensuoti nepalankią kooperatyvų veiklos sąlygą, neatsiejamai susijusią su jų teisine forma.

Institucijos nuomone, šiuo atveju Norvegijos valdžios institucijų pateiktas pateisinimas, kad pelno mokesčio tarifo sumažinimą reikėtų laikyti papildomų išlaidų, kurias kooperatyvai patiria dėl sunkių kapitalo formavimo sąlygų, kompensacija, negali būti laikomas atitinkančiu pelno mokesčio sistemos logiką. Pelno mokestis – tai mokestis, kuriuo apmokestinamos įmonės pajamos, gautos iš įprastos prekybos, o įnašai į akcinį kapitalą ir kiti įnašai į nuosavą kapitalą nėra pajamos, kaip apibrėžta Norvegijos mokesčių teisės aktuose⁽⁴⁰⁾. Taigi, net jeigu Norvegijos valdžios institucijų tikslas būtų pagirtinas, atrodo, kad jis nėra tiesiogiai pagrįstas svarbiausiais arba pagrindiniais sistemos, su kuria siejama svarstoma priemonė, t. y. mokesčių sistemos, principais. Institucija primena, kad pagal susijusią teismų praktiką valstybės priemonių tikslas nėra pakankamas pagrindas nepriskirti tų priemonių pagalbai, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje⁽⁴¹⁾.

Be to, Institucija atkreipia dėmesį, kad šiuo atveju schemas, apie kurią pranešta, neketinama taikyti visiems kooperatyvams, kurie iš esmės turėtų būti nukentėję dėl tos pačios nepalankios struktūrinės sąlygos, kurią nurodė Norvegijos valdžios institucijos. Priešingai, schema taikoma tik Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnio projekte nurodytų sektorių kooperatyvams. Norvegijos valdžios institucijos nepateikė argumentų, įrodančių, kad šioms kooperatyvams skirtos schemas taikymo srities apribojimais atitinka mokesčių sistemos pobūdį ir bendrąją struktūrą. Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnio parengiamuosiuose dokumentuose tikrai nurodomi kooperatyvai, kuriems schema taikoma kaip atstovaujantiems tradiciniams kooperatyvų sektoriams⁽⁴²⁾; pelno mokesčio sistemos požiūriu tokia nuostata nėra tinkama. Be to, pasak Norvegijos valdžios institucijų, taikymo srities apribojimais nustatyti remiantis prielaida, kad kooperatyvams, kuriems ketinama taikyti schemą, pagalbos reikia labiau nei kitų sektorių kooperatyvams. Tačiau Norvegijos valdžios institucijos nepateikė jų prielaidą pagrindžiančios objektyvios informacijos ar kitokio objektyvaus esminio tokio skirtingo požiūrio pateisinimo.

⁽³⁹⁾ 2004 m. balandžio 29 d. sprendimo *Nyderlandai prieš Komisiją*, C-159/01, Rink. p. I-4461, 43–47 punktai.

⁽⁴⁰⁾ Plg. su I-2.3 skirsniu.

⁽⁴¹⁾ 2006 m. rugsėjo 26 d. sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-241/94, Rink. p. I-4551, 21 punktą, 1999 m. balandžio 29 d. sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-342/96, Rink. p. I-2459, 23 punktą.

⁽⁴²⁾ *Ot. prp. nr. 1 (2006–2007) Skatte- og avgiftsopplegget 2007 - lovendringer*.

Vadovaudamasi teismų praktika⁽⁴³⁾, Institucija mano, kad poreikis atsižvelgti į tam tikrus reikalavimus (šiuo atveju – į kooperatyvų, kaip organizacijų, ypatumus), net jeigu jis ir teisėtas, negali būti pagrindas atrankinio pobūdžio priemonėms, netgi specialioms, netaikyti EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalies, nes bet kuriuo atveju į nustatytus tikslus gali būti tinkamai atsižvelgta valstybės pagalbos priemonės suderinamumą vertinant pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalį.

Institucija taip pat atkreipia dėmesį į Norvegijos nuolatinio kooperatyvų reikalų komiteto pastabas ir pastabą, kad kooperatyvams skirta mokesčio lengvata galėtų būti pateisinama argumentais dėl dvigubo apmokestinimo, todėl ji turėtų atitikti pelno mokesčio sistemos pobūdį ir logiką. Tačiau, remdamasi turima informacija, Institucija negali atmesti galimybių, kad neatsitiks taip, kad kapitalas nebus apmokestintas nei kaip kooperatyvo nuosavybė, nei kaip jo narių nuosavybė.

Be to, šiuo atveju, neturėdama įtikinamų argumentų, Institucija mano, kad palankių mokestinių nuostatų taikymas tik kai kuriems kooperatyvams be objektyvaus tokio skirtingo požiūrio pateisinimo negali būti laikomas atitinkančiu mokesčių sistemos logiką⁽⁴⁴⁾. NET jeigu svarstomos mokestinės priemonės taikymo sritis būtų nustatyta remiantis objektyviais kriterijais, vis tiek tai būtų atrankinio pobūdžio priemonė⁽⁴⁵⁾.

Atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybes, Institucija mano, kad mokesčio lengvatos taikymas tam tikriems kooperatyvams yra nukrypimas nuo įprastos pelno mokesčio tvarkos, neatrodo pateisinamas sistemos pobūdžiu arba bendrąja struktūra, todėl turi būti laikomas atrankiniu⁽⁴⁶⁾.

⁽⁴³⁾ Byla C-487/06 P, *British Aggregates Association prieš Komisiją*, 92 punktas.

⁽⁴⁴⁾ Čia Institucija remiasi Europos Komisijos sprendimu byloje dėl Danijos schemas, susijusios su kompensacija už CO₂ įsipareigojimus; plg. su dar nepaskelbtu sprendimu byloje C 41/2006 (ex N 318/2004). Šio sprendimo 44 punkte Komisija teigia, kad svarstoma schema taikoma tik kai kurioms įmonėms, kurių faktinė padėtis yra tokia, kurią, pasak Danijos valdžios institucijų, siekiama ištaisyti taikant schemą. Komisija mano, kad tai nukrypimas nuo bendrosios logikos, kuria, Danijos valdžios institucijų teigimu, reikėtų vadovautis, todėl daro išvadą, kad schema neatitinka šios logikos.

⁽⁴⁵⁾ 2002 m. kovo 6 d. sprendimo *Territorio Histórico de Ilava - Diputación Foral de Ilava ir kiti prieš Komisiją*, sujungtos bylos T-92/00 ir T-103/00, Rink. p. II-1385, 58 punktą.

⁽⁴⁶⁾ 2006 m. sausio 10 d. sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze*, C-222/04, Rink. p. I-289, 134–138 punktai; 2005 m. gruodžio 15 d. sprendimo *Unicredito Italiano*, C-148/04, Rink. p. I-11137, 48–49 punktai.

2.3.2. Pranašumas

Antra, kad nustatytų, ar kooperatyvams, kuriems taikoma schema, suteikiamas ekonominis pranašumas, Institucija turi įvertinti, ar pagal priemonę subjektai, kuriems ji taikoma, atleidžiami nuo mokesčių, kuriuos šie subjektai paprastai moka vykdydami savo veiklą. Institucija mano, kad klausimas, ar pagal schemą atitinkamiems kooperatyvams suteikiamas pranašumas, turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į pelno mokesčio sistemą, taikomą pelną gaunantioms įmonėms ir kooperatyvams, įskaitant tuos, kuriems schema netaikoma.

Pagal schemą, apie kurią pranešta, tam tikriems kooperatyvams suteikiama teisė iki 15 % sumažinti savo pajamas, gautas prekiaujant su savo nariais. Taigi yra sumažinama šių įmonių mokesčio bazė ir kartu jų pelno mokestis. Todėl pagal priemonę šie kooperatyvai atleidžiami nuo mokesčių, kurie paprastai mokami iš jų biudžeto. Ši mokesstinė taisyklė – nukrypimas nuo įprastų Norvegijos įmonių mokamo pelno mokesčio taisyklių.

Norvegijos valdžios institucijos ir keletas trečiųjų šalių, pateikusių pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą, tvirtina, kad taikant siūlomą mokesčio lengvatą pranašumo kooperatyvams nesuteikiama. Pirma, pasak Norvegijos valdžios institucijų, schema atitinka rinkos investuotojo principą ir turėtų būti laikoma išmoka kooperatyvams už jų teisinės formos išsaugojimą, nes tai atitinka viešąjį interesą. Antra, mokesčio sumažinimas yra papildomų išlaidų, kurias kooperatyvai patiria dėl jiems nustatytų apribojimų, pirmiausia susijusių su galimybe gauti nuosavo kapitalo, kompensacija, ir ši kompensacija nėra pernelyg didelė.

Pirma, dėl rinkos investuotojo principo reikia pasakyti, kad atrodo, jog argumentas grindžiamas nuomone, kad pagal schemą teikiama pagalba neviršys išlaidų, kurias įmonė papildomai patiria pasirinkusi kooperatinę veiklos formą (pernelyg didelė kompensacija), ir visuomeninės naudos, kurią teikia kooperatinės formos išsaugojimas. Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad rinkos investuotojo principas taikomas tada, kai valstybė rinkos kaina perka nematerialią visuomeninę naudą, arba bent jau tada, kai nemateriali valstybinė nauda visiškai nesutampa su vidiniais svarstomos įmonės interesais⁽⁴⁷⁾.

⁽⁴⁷⁾ Norvegijos valdžios institucijos savo argumentams pagrįsti nurodo generalinio advokato N. Fennelly išvadą byloje 251/97, *Prancūzijos Respublika prieš Komisiją*. Remiantis šioje byloje Prancūzijos valdžios institucijų pateiktais argumentais iš esmės galima tvirtinti, kad tada, kai valstybė rinkos kaina perka visuomenei naudingas prekes, paslaugas arba nematerialią visuomeninę naudą, tariama, kad pagalba neteikiama visiškai arba kad teikiama pagalba, kuri yra arba bent jau gali būti teisėta; plg. su išvados 20 punktu. Tačiau generalinis advokatas šioje byloje nesivadovavo Prancūzijos valdžios institucijų argumentais.

Institucija mano, kad yra keletas priežasčių, dėl kurių rinkos investuotojo principas šiuo atveju netaikytinas. Pirmiausia Institucija nepritaria Norvegijos valdžios institucijų nuomonei, kad kooperatinės veiklos formos pasirinkimas įmonei nesuteikia jokio pranašumo. Šiuo atžvilgiu Institucija nurodo Komisijos komunikatą dėl kooperatyvų, kuriame Europos Komisija, *inter alia*, teigia, kad kooperatinis modelis gali būti „mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) ekonominių pajėgumų kūrimo arba didinimo priemonė“⁽⁴⁸⁾.

Be to, Institucija mano, kad šiuo atveju nemateriali nauda, kurią valstybė ketina „pirkti“, yra Norvegijos kooperatinio sektoriaus išsaugojimas dabartinėmis sąlygomis, kuriomis jie susiduria su galimybės gauti nuosavo kapitalo apribojimais. Institucija mano, kad šiuo atveju rinkos investuotojo principo taikyti neįmanoma vien dėl to, kad joks privatus investuotojas niekada nesudarytų panašaus sandorio, kokį siūlo Norvegijos valdžios institucijos. Šiuo atveju valstybė veikia ne kaip rinkos investuotojas ar įmonė. Priešingai – valstybė vykdo suverenias administravimo funkcijas, iš kurių viena pagrindinių yra mokesčių nustatymas. Taigi Institucija nemato galimybių taikyti rinkos investuotojo principą.

Be to, Norvegijos valdžios institucijos tvirtino, kad pagal schemą numatyta kompensacija nėra pernelyg didelė ir kad pagalba neviršija visuomeninės kooperatyvų išsaugojimo naudos. Institucija atkreipia dėmesį, kad Norvegijos valdžios institucijos šiuo klausimu nepateikė jokių skaičių arba kitos informacijos, o tik nurodė, kad, jų nuomone, taip yra. Todėl Institucija negali priimti šio argumento.

Antra, Institucija išnagrinės, ar galima daryti išvadą, kad pagal siūlomą schemą kooperatyvams, kuriems ši schema taikoma, nesuteikiama pranašumo, nes teikiant pagalbą siekiama kompensuoti kooperatyvams nepalankias struktūrines sąlygas. Pripažįstama, kad nepalankios struktūrinės sąlygos tam tikromis ypatingomis aplinkybėmis gali būti kompensuojamos pagalbos priemonėmis⁽⁴⁹⁾. Tam tikromis aplinkybėmis nepalankios sąlygos kompensavimas nelaikomas pranašumo suteikimu, pirmiausia tada, kai anksčiau valstybės valdytos monopolinės įmonės pertvarkomos ir paverčiamos rinkos dalyviais, taip atveriant rinką konkurencijai. Šie precedentai siejami su faktinėmis aplinkybėmis, kurios skiriasi nuo šiuo atveju susidariusių aplinkybių. Be to, nei Europos teismų praktikoje, nei Europos Komisijos praktikoje nėra priimta sprendimų, kuriais remiantis būtų

⁽⁴⁸⁾ Komisijos komunikato dėl kooperatyvų 2.1.1 skirsnis.

⁽⁴⁹⁾ 2004 m. kovo 16 d. sprendimas *Danske Busvognmænd prieš Komisiją*, T-157/01, Rink. p. II-917.

galima įrodinėti, kad tokia priemonė, apie kokią pranešta, atitinkamai įmonei nebūtų suteikiamas pranašumas vien dėl to, kad taikant priemonę kompensuojama „nepalanki sąlyga“, dėl kurios įmonė patiria sunkumų ⁽⁵⁰⁾.

Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Institucija daro išvadą, kad siūloma mokesčio lengvata kooperatyvams, kuriems taikoma schema, suteikiamas pranašumas.

2.4. KONKURENCIJOS IŠKRAIPYMAS IR ĮTAKA SUSITARIANČIŲJŲ ŠALIŲ TARPUSAVIO PREKYBAI

Dėl EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje pateikto kriterijaus, kad pagalba turi arba turi galėti iškraipyti konkurenciją tiek, kad darytų įtaką susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai, iš teismų praktikos matyti, jog nebūtina nustatyti, kad pagalba iš tiesų turi įtakos susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai ir kad konkurencija iš tiesų iškraipoma, o pakanka išnagrinėti, ar pagalba gali daryti įtaką prekybai ir iškraipyti konkurenciją ⁽⁵¹⁾.

Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad schemos tikslas – kompensuoti esamą kooperatyvams nepalankią konkurencinę sąlygą, susijusią su galimybe gauti nuosavo kapitalo. Remdamasi šiuo argumentu, jos teigia, kad schema neiškraipo ir negali iškraipyti konkurencijos. Institucija pažymi, kad schemos tikslas – palyginti su kitomis įmonėmis, sumažinti kooperatyvų, kuriems taikoma schema, pajamų mokestį. Taip sustiprinama konkurencinė šių kooperatyvų padėtis. Šiuo požiūriu tai, kad kooperatyvams pagal Norvegijos teisės aktus taikomi tam tikri apribojimai, kurie netaikomi, *inter alia*, ribotos atsakomybės įmonėms, vertinant lemiamos įtakos negali turėti.

Be to, jei valstybės pagalba stiprina įmonės padėtį kitų EEE vidaus prekyboje konkuruojančių įmonių atžvilgiu, tokia pagalba turi būti laikoma turinčia įtakos minėtai prekybai. Beje, pati įmonė pagalbos gavėja neprivalo dalyvauti tokioje prekyboje ⁽⁵²⁾. Siūloma mokesčio lengvata stiprina kooperatyvų padėtį jų konkurentų, kurių organizacinės formos gali būti įvairios, atžvilgiu. Mokesčio lengvata suteikiama visų pagrindinių formų kooperatyvams, o bent kai kurie iš jų vykdo veiklą ir EEE rinkose. Šiuo požiūriu Institucija nurodo, kad vartotojų

kooperatyvo Coop NKL BA rinkos dalis Norvegijos maisto prekių rinkoje yra 24 % Be to, Coop NKL BA bendradarbiauja su kitomis Skandinavijos mažmeninėmis kooperatyvų organizacijomis pirkimo ir perdirbimo srityse.

Remdamasi šia informacija, Institucija daro išvadą, kad schema, apie kurią pranešta, gali iškraipyti konkurenciją ir turėti įtakos EEE susitarimo šalių tarpusavio prekybai.

2.5. KOMISIJOS KOMUNIKATAS DĖL KOOPERATYVŲ

Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad schema, apie kurią pranešta, nėra valstybės pagalba, nes ji atitinka Komisijos komunikate dėl kooperatyvų išdėstytus principus. Pirmiausia Norvegijos valdžios institucijos nurodo šio komunikato 3.2.6 skirsnį, kuriame Europos Komisija, *inter alia*, teigia, kad specialių mokesčių nuostatų taikymas kooperatyvams gali būti sveikintinas dalykas. Skirsnio tekstas yra toks:

„Kai kurios valstybės narės (pvz., Belgija, Italija ir Portugalija) mano, kad dėl apribojimų, susijusių su specifiniu kooperatyvų kapitalo pobūdžiu, turėtų būti taikomos specialios mokesstinės nuostatos: pavyzdžiui, dėl to, kad kooperatyvų pajai neregistruojami ir jų negalima viešai įsigyti, beveik neįmanoma padidinti kapitalo; tai, kad pajai grąžinami nominaliąja verte (jie neturi spekuliacinės vertės), o pelnas (dividendai) paprastai nedideli, gali atbaidyti tapti nariais. Be to, reiktų paminėti, kad kooperatyvams dažnai taikomi griežti rezervų paskirstymo reikalavimai. Specialių mokesčių nuostatų taikymas gali būti sveikintinas dalykas, tačiau visais kooperatyvų reguliavimo atžvilgiais turėtų būti vadovaujamas principu, kad bet kokia apsauga arba nauda, teikiama tam tikros rūšies įmonėms, turėtų būti proporcinga teisiniais apribojimams, visuomeninei pridėtinei vertei arba apribojimams, susijusiems su ta forma, ir neturėtų skatinti nesąžiningos konkurencijos. Be to, dėl kokių nors suteiktų „pranašumų“ neturėtų būti sudarytos sąlygos nepageidautinu būdu pasinaudoti kooperatine forma ir steigti fiktyvius kooperatyvus, siekiant išvengti reikiamo viešumo ir įmonių valdymo reikalavimų. Komisija ragina valstybes nares svarstant tinkamas ir proporcingas mokesčines nuostatas, taikomas kooperatyvų nuosavam kapitalui ir rezervams, tinkamai pasirūpinti, kad tomis nuostatomis nebūtų sudaromos antikonkurencinės sąlygos (...)“.

Tačiau Institucija atkreipia dėmesį, kad Komisijos komunikato 3.2.7 skirsnyje toliau teigiama, jog „kooperatyvai, vykdančys ekonominę veiklą, laikomi įmonėmis, kaip apibrėžta Europos bendrijos (EB) steigimo sutarties 81, 82 ir 86–88 straipsniuose. Todėl jiems taikomos visos Europos konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklės, taip pat įvairios lengvatos, ribos ir *de minimis* taisyklės.“

⁽⁵⁰⁾ 1961 m. vasario 23 d. sprendimo *Gezamenlijke Steenkolenmijnen*, 30/59, Rink. p. 3, 29–30 punktai; 1974 m. liepos 2 d. sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-173/73, Rink. p. 709, 12–13 punktai; 1996 m. rugsėjo 26 d. sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-241/94, Rink. p. I-4551, 25 ir 35 punktai; 1999 m. spalio 5 d. sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-251/97, Rink. p. I-6639, 41 ir 46–47 punktai; Komisijos sprendimai byloje C 2/2006, OTE, 92 punktas.

⁽⁵¹⁾ 2004 m. balandžio 29 d. sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, Rink. p. I-3679, 44 punktas; 2005 m. gruodžio 15 d. sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-66/02, 111 punktas, ir 2005 m. gruodžio 15 d. sprendimo *Unicredito Italiano*, C-148/04, Rink. p. I-11137, 54 punktas.

⁽⁵²⁾ Pirmiau minėto 2005 m. gruodžio 15 d. sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-66/02, 115 ir 117 punktai, ir pirmiau minėto 2005 m. gruodžio 15 d. sprendimo *Unicredito Italiano*, C-148/04, 56 ir 58 punktai.

Remdamasi šia informacija, Institucija mano, kad nors nagrinėjant šį atvejį būtina atsižvelgti į kooperatyvų ypatumus, remiantis visu Komisijos komunikato tekstu negalima tvirtinti, kad kooperatyvams teikiamai valstybės pagalbai netaikomos EEE susitarime nustatytos valstybės pagalbos taisyklės.

Todėl Institucija daro išvadą, kad iš viso Komisijos komunikato dėl kooperatyvų teksto nematyti, jog būtina keisti išvadą, kad siūloma mokesčio lengvata kooperatyvams, kuriems taikoma schema, suteikiamas pranašumas.

2.6. IŠVADA DĖL VALSTYBĖS PAGALBOS TEIKIMO

Remdamasi pirma išdėstytomis aplinkybėmis, Institucija priėjo išvadą, kad schema, apie kurią pranešta, susijusi su mokesčių lengvatų tam tikroms Norvegijos kooperatinėms bendrovėms teikimu, yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.

3. PROCEDŪRINIAI REIKALAVIMAI

Pagal 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 3 dalį „apie visus ketinimus suteikti ar pakeisti pagalbą ELPA priežiūros institucija turi būti laiku informuojama, kad galėtų pateikti savo pastabas (...)“. Atitinkama valstybė savo pasiūlytų priemonių neįgyvendina tol, kol nepriimamas galutinis sprendimas“.

Norvegijos valdžios institucijos 2007 m. birželio 28 d. ir 2007 m. spalio 16 d. pranešė apie siūlomą schemą, susijusią su mokesčių lengvatų suteikimu tam tikriems kooperatyvams, ir nepradėjo jos įgyvendinti, kol Institucija nepriims galutinio sprendimo.

Todėl Institucija gali daryti išvadą, kad Norvegijos valdžios institucijos laikėsi savo įsipareigojimų pagal 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 3 dalį.

4. PAGALBOS SUDERINAMUMAS

Institucija atkreipia dėmesį, kad Norvegijos valdžios institucijos nei pranešdamos apie schemą, nei teikdamos pastabas dėl Institucijos sprendimo pradėti procedūrą nepateikė jokių argumentų dėl pagalbos suderinamumo. Tačiau Institucija, remdamasi turima informacija, įvertino priemonės, apie kurią pranešta, suderinamumą su EEE susitarimo 61 straipsniu.

Institucija mano, kad svarstomu atveju negalima taikyti nė vienos EEE susitarimo 61 straipsnio 2 dalyje nurodytos leidžiančios nukrypti nuostatos.

Dėl EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies taikymo reikia pasakyti, kad kooperatyvams suteikiamai mokesčio lengvatai EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies a punktas netaikytinas, nes nė vienas iš Norvegijos regionų neatitinka šios nuostatos taikymo reikalavimų, t. y. reikalavimo dėl neišprastai žemo gyvenimo lygio arba didelio nedarbo. Be to, neatrodo, kad ši schema

skatintų įgyvendinti svarbų projektą, atitinkantį bendrąjį Europos interesą, arba padėtų įveikti Norvegijos valstybės ekonomikos krizę, kaip reikalaujama EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies b punkto nuostatoje dėl suderinamumo.

Pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktą pagalba gali būti laikoma suderinama su EEE susitarimu, jeigu ji, nedarant neigiamo poveikio prekybos sąlygoms tiek, kad būtų pažeistas bendrasis interesas, padeda plėtoti tam tikrą ekonominę veiklą arba tam tikrus ekonomikos sektorius. Institucija atkreipia dėmesį, kad priemonė taikoma ne tik regionams, įtrauktiems į Norvegijos regioninės pagalbos planą, be to, jai netaikomos galiojančios valstybės pagalbos gairės dėl suderinamumo su EEE susitarimo pagal 61 straipsnio 3 dalies c punktą.

Kadangi schemai, apie kurią pranešta, tiesiogiai netaikomos jokios gairės, Institucija schemos suderinamumą vertins pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktą⁽⁵³⁾. EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punkto leidžiančios nukrypti nuostatos turi būti aiškinamos siaurai⁽⁵⁴⁾ ir gali būti taikomos tik tada, kai galima nustatyti, jog pagalba padės siekti bendrojo intereso tikslo, kurio nebūtų galima pasiekti vien įprastomis rinkos sąlygomis. *Philip Morris* byloje Europos Bendrijų Teisingumo Teismas įtvirtino vadinamąjį „kompensacinio pateisinimo principą“⁽⁵⁵⁾.

Valstybės pagalbos suderinamumo vertinimas iš esmės yra neigiamo pagalbos poveikio konkurencijai palyginimas su teigiamu poveikiu bendrojo intereso požiūriu⁽⁵⁶⁾. Kad būtų galima paskelbti, jog valstybės pagalbos schema yra suderinama pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktą, ši schema turi:

— būti skirta siekti tinkamai apibrėžto bendrojo intereso tikslo,

— būti tinkamai parengta, kad ją taikant būtų pasiektas bendrojo intereso tikslas, taigi būti tinkama priemone, turėti skatinamąjį poveikį ir būti proporcinga,

— neiškraipyti konkurencijos ir prekybos EEE tiek, kad tai prieštarautų bendrajam interesui⁽⁵⁷⁾.

⁽⁵³⁾ 2001 m. balandžio 4 d. sprendimo *Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia prieš Komisiją*, T-288/97, Rink. p. II-1169, 72 punktas.

⁽⁵⁴⁾ 2003 m. rugsėjo 30 d. sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-301/96, Rink. p. I-9919, 66 ir 105 punktai.

⁽⁵⁵⁾ 1980 m. rugsėjo 17 d. sprendimo *Philip Morris prieš Komisiją*, C-156/98, Rink. p. I-2671.

⁽⁵⁶⁾ Žr. 2005 m. birželio 7 d. Komisijos valstybės pagalbos veiksmų plano, COM(2005) 107, 11 punktą.

⁽⁵⁷⁾ Žr. 2007 m. sausio 24 d. Komisijos sprendimo C (2006) 6630 byloje N 270/06 67 punktą.

Institucija turi įvertinti, ar tikslas, kurio siekiama šia priemone, yra būtinas, vertinant jį bendrojo intereso tikslų atžvilgiu, o jei taip – ar to tikslo siekiama mažiausiai iškraipiančiu būdu.

Tinkamai apibrėžtas bendrojo intereso tikslas

Norvegijos valdžios institucijos tvirtino, kad pagrindinis schemos, apie kurią pranešta, tikslas yra užtikrinti kooperatinės formos išsaugojimą. Norvegijos valdžios institucijos teigia, kad norint pasiekti šį tikslą būtina pagerinti kooperatyvų galimybes gauti nuosavo kapitalo.

Institucija pripažįsta, kad kooperatyvai turi tam tikrų ypatumų, nurodytų Komisijos komunikate dėl kooperatyvų. Komisijos komunikate teigiama, kad skatinant kooperatinį modelį iš esmės galima padidinti ekonomikos veiksmingumą ir gauti socialinės naudos. Atrodo, kad Komisijos komunikate teigiama, jog, atsižvelgiant į bendrą teisingumo užtikrinimo, socialinę ir koordinavimo naudą, kurią, kaip manoma, kooperatyvai turėtų teikti ir kurios rinkoje kitaip nebūtų galima pasiekti, kooperatinio modelio išsaugojimas gali būti laikomas bendrojo intereso tikslu. Be to, pabrėžiama, kad kooperatinis modelis gali padėti kurti arba didinti ekonominį MVĮ pajėgumą, teikti paslaugas, kurių siekiančios pelno įmonės neteiktų, ir kurti žinių visuomenę⁽⁵⁸⁾. Tačiau reiktų atsiminti, kad Komisijos komunikate taikoma gana siaura kooperatyvo apibrėžtis, nes iš esmės Komisijos komunikate kalbama apie tik savitarpio pagalbos kooperatyvus⁽⁵⁹⁾.

Remdamasi šia informacija, Institucija mano, kad schema siekiama tinkamai apibrėžto bendrojo intereso tikslo, nes ji taikoma tik savitarpio pagalbos kooperatyvams.

Tinkamai parengta schema

Antras žingsnis – įvertinti, ar pagalba tinkamai parengta siekti nustatyto bendrojo intereso tikslo, t. y. užtikrinti, kad gerinant kooperatyvų galimybes gauti nuosavo kapitalo būtų išsaugota kooperatinė forma.

Kooperatyvus galima suskirstyti į tik savitarpio pagalbos ir ne tik savitarpio pagalbos kooperatyvus; čia savitarpiškumas yra pagrindinis skiriamasis kooperatyvų požymis. Kuo labiau kooperatyvui būdingas savitarpiškumas, tuo daugiau pagrindo jį skirti nuo siekiančių pelno įmonių. Todėl bendrąjį interesą atitinkantis

kooperatyvų išsaugojimo tikslas, kaip apibrėžta Komisijos komunikate dėl kooperatyvų, gali būti pasiektas teikiant pagalbą tiems kooperatyvams, kurie iš tiesų veikia savitarpio pagalbos principu.

Dėl savitarpio pagalbos kooperatyvų sąvokos Institucijai kilo abejonių, ar tai, kad kooperatyvas daugiausia prekiauja su savo nariais, yra pakankamas pagrindas teigti, jog kooperatyvas veikia savitarpio pagalbos principu, kaip apibrėžta Komisijos komunikate dėl kooperatyvų. Institucija mano, kad tai, ar kooperatyvas iš tiesų veikia savitarpio pagalbos principu, turėtų priklausyti ir nuo įvairių kitų veiksnių, pvz., kooperatyvo ir narių kontaktų dažnumo, aktyvaus narių dalyvavimo kooperatyvo veikloje, aktyvaus narių dalyvavimo kooperatyvo valdymo ir sprendimų priėmimo procesuose, nuo to, ar naujas narys priimamas ne automatiškai, o pateikus prašymą ir esamiems nariams jį patvirtinus, ar didelė pelno dalis skiriama narių dividendams, ar nariams suteikiama daug privilegijų, palyginti su klientais, kurie nėra nariai, ir pan. Institucijos nuomone, vertinant, ar kooperatyvas iš tiesų veikia savitarpio pagalbos principu, reiktų atsižvelgti į šiuos ir panašius kriterijus.

Institucija atkreipia dėmesį, kad dalis kooperatyvų, kuriems turėtų būti taikoma esama schema, yra tik savitarpio pagalbos kooperatyvai, o dalis – iš esmės savitarpio pagalbos kooperatyvai. Mokesčių įstatymo 10–50 skirsnio projekte dėl vartotojų kooperatyvų nurodyta, kad schema taikoma tik iš esmės savitarpio pagalbos vartotojų kooperatyvams⁽⁶⁰⁾. Taigi šiuo atveju matyti, kad dėl kai kurių kooperatyvų, kuriems taikoma schema, kyla abejonių, ar jie iš tiesų yra tik savitarpio pagalbos kooperatyvai. Pavyzdžiui, didelę tam tikrų kooperatyvų, kuriems taikoma schema, pirmiausia vartotojų kooperatyvų, veiklos dalį sudaro ne narių tarpusavio prekyba, o prekyba su kitais pirkėjais. Be to, dėl kai kurių kooperatyvų, kuriems taikoma schema, dydžio aktyvaus narių dalyvavimo vykdančių ir valdančių kooperatyvo veiklą galimybės yra ribotos. Taip pat reikia pasakyti, kad kooperatyvo nariu dažniausiai tampama automatiškai, bent jau vartotojų ir būsto statybos kooperatyvuose. Todėl, Institucijos nuomone, schema nėra skirta tik kooperatyvams, kuriems būdingas labai didelis savitarpiškumas.

Be to, vertinant, ar schema tinkamai parengta siekti bendrojo intereso tikslo, reikia atsižvelgti į tai, ar veikla, kuriai taikoma schema, susijusi su papildomomis išlaidomis, kurios kompensuojamos teikiant pagalbą. Institucija pažymi, kad Norvegijos valdžios institucijos nepateikė duomenų, kuriais remdamasi Institucija galėtų tiesiogiai arba netiesiogiai apskaičiuoti išlaidas, įmonės patiriamas pasirinkus kooperatinę formą. Taigi Institucija negali įvertinti ir to, ar pagalba yra būtina ir proporcinga nustatytam tikslui.

⁽⁵⁸⁾ Komisijos komunikato dėl kooperatyvų 2.1.1 skirsnis.

⁽⁵⁹⁾ Žr. II-2.3.1 skirsnį.

⁽⁶⁰⁾ Ši sąlyga netaikoma kitiems kooperatyvams; Institucija neturi informacijos, ar schemą ketinama taikyti ne iš esmės savitarpio pagalbos kooperatyvams, vykdančioms veiklą kituose sektoriuose.

Kita vertus, Institucija atkreipia dėmesį į teigiamą aplinkybę, kad, kaip teigiama pranešime, siūloma mokesčio lengvata bus taikoma tik pajamoms, gaunamoms iš prekybos su nariais ir lygiavertės prekybos. Be to, pagal schemą, apie kurią pranešta, nustatyta, kad kooperatyvai, norėdami gauti pagal schemą numatytą pagalbą, tvarkydami apskaitą prekybą su nariais privalo atskirti nuo prekybos su kitomis šalimis.

Tačiau dėl pirmiau nurodytų priežasčių Institucijai kyla abejonių, ar schema, apie kurią pranešta, yra tinkamai parengta siekti bendrojo intereso tikslo, t. y. remti kooperatinę formą, pirmiausia tik savitarpio pagalbos kooperatyvus, sudarant geresnes galimybes gauti nuosavo kapitalo.

Neiškraipyti konkurencijos ir prekybos EEE tiek, kad tai prieštarautų bendrajam interesui

Galiausiai būtina įvertinti, ar galimybė iškraipyti konkurenciją ir prekybą Europos ekonominėje erdvėje yra tokia, kad prieštarautų bendrajam interesui.

Dėl galimo konkurencijos ir prekybos iškraipymo Institucija nurodo, kad schema turi būti priskiriama veiklos pagalbai, nes pagal šią schemą pagalbos gavėjai atleidžiami nuo mokesčių, kuriuos įmonės paprastai moka vykdydamos savo įprastą komercinę veiklą, šiuo atveju – nuo pelno mokesčio.

Išimtiniais atvejais veiklos pagalba gali būti laikoma suderinama su EEE susitarimu, nes ji suteikia galimybę siekti bendrojo intereso tikslo, kurio kitaip pasiekti nebūtų galima. Institucija abejoja, ar Norvegijos valdžios institucijų siekiamo tikslo – išsaugoti kooperatinę kooperatyvų formą sudarant geresnes sąlygas gauti nuosavo kapitalo – nebūtų galima pasiekti kitomis, proporcingesnėmis, priemonėmis. Pirmiausia Institucija pabrėžia, kad kai kurie kooperatyvai, kuriems taikoma schema, yra didelės įmonės, vykdančios veiklą labai konkurencingose EEE rinkose.

Išvada

Kaip jau minėta, Institucija mano, kad schema būtų siekiama tinkamai apibrėžto bendrojo intereso tikslo, bent jau tuo atveju, jei ji būtų taikoma tik savitarpio pagalbos kooperatyvams. Tačiau matyti, kad kai kurie kooperatyvai, kuriems taikoma schema, nėra tik savitarpio pagalbos kooperatyvai. Todėl Institucija mano, kad pagalbos objektas nėra tinkamas. Be to, Institucija neturi galimybių įvertinti, ar pagalba yra būtina ir proporcinga siekiamam tikslui.

Remdamasi pirmiau išdėstyta informacija, Institucija daro išvadą, kad nors ir galima teigti, jog schemos tikslas yra tinkamai

apibrėžtas bendrojo intereso tikslas, Norvegijos valdžios institucijos neįrodė, kad teigiamas pagalbos poveikis atvers neigiamą. Todėl schemos negalima laikyti suderinama su EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktu.

5. IŠVADA

Remdamasi pirmiau pateiktu vertinimu, Institucija mano, kad tam tikriems kooperatyvams skirta mokesčio lengvata, apie kurią pranešta, yra valstybės pagalba, nesuderinama su EEE susitarime nustatytais valstybės pagalbos taisyklėmis.

Institucija norėtų pabrėžti, kad šis sprendimas, kaip nurodyta II-1 skirsnyje, netaikomas kooperatyvams, vykdančioms veiklą žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose, kai šių kooperatyvų veiklai netaikomos EEE susitarime nustatytos valstybės pagalbos taisyklės.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ

1 straipsnis

Schema, pagal kurią tam tikriems kooperatyvams ketinama suteikti mokesčių lengvatas, yra valstybės pagalba, nesuderinama EEE susitarimo veikimu, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnyje.

2 straipsnis

Schemos, apie kurią pranešta, įgyvendinti negalima.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Norvegijos Karalystei.

4 straipsnis

Tekstas autentiškas tik anglų kalba.

Priimta Briuselyje 2009 m. liepos 23 d.

ELPA priežiūros institucijos vardu

Per SANDERUD
Pirmininkas

Kristján A. STEFÁNSSON
Kolegijos narys